

ለክቡር ዶ/ር አምባቸው መኮንን
በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
ለኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ሚኒስትር
አዲስ አበባ

ጉዳዩ፡- የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱን የ2009 በጀት ዓመት
ሂሳብ አዲት ሪፖርት ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን መሥሪያ ቤት የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 7 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 10 ገጽ የሂሳብ መግለጫዎች በድምሩ 19 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን።

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ሰለሞን መብራቱ
የልማትና ማኅበራዊ መሥሪያ ቤቶች
አዲት ዳይሬክቶሬት ዳይሬክተር

ለተወካዮች ምክር ቤት የተላከው የሂሳብ መግለጫዎችን አይጨምርም፡፡

**በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር**

**የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**ሚያዝያ 2010 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር

የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር የተመደበለትን የመደበኛና የካፒታል በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2009 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው።

እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ (የአዲት አስተያየት) ለመስጠት ያስችለናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑን በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ ከሆኑ መዛባቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃ፣ አጥጋቢ ማረጋገጫና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል። አስተያየት ላይ ለመድረስ በሂሳብ መግለጫዎች ላይ ያለውን የመረጃ አቀራረብ አጠቃላይ ብቃት ገምግመናል። ይሁን እንጂ በሪፖርቱ ላይ ከተመለከቱት የአሰራርም ይሁን የሂሳብ አያያዝ ድክመቶች በተጨማሪ ሌሎች ድክመቶች ወይም ስህተቶች ሊኖሩ የሚችሉ ከመሆኑም በላይ የሂሳብ መግለጫውን ለማዘጋጀት የተዘረጉትን የውስጥ

ቁጥጥርና ሌሎች ድክመቶችን ሙሉ በሙሉ ሊያሳይ አይችልም። ለአዲቱ ሥራ መሰረት የሆኑት የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ያቀረባቸው የሂሳብ መግለጫዎች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በመሥሪያ ቤቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን ወስዶ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት በሚኒስቴር የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የካፒታል ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢንዱስትሪ ሚኒስቴር የ2009 የሂሳብ መግለጫዎች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የተከናወኑት የሒሳብ ማተካከያዎች የገ/ኢ/ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ያወጣውን የፌዴራል መንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት የተከተሉ መሆኑን እንዲሁም የሂሳብ ማስተካከያዎቹን አግባብነት ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ የመጀመሪያው የሂሳብ ምዝገባ ስህተት ሳይኖረው እና በበጀት ዓመቱ መዝጊያ ወቅት ለየሒሳብ ኮዶች ከተደለደለው በጀት በላይ በብልጫ የተከፈለውን በጀት ለማስተካከል ሲባል ለብር 2,554,478.00 ተገቢ ያልሆነ የሂሳብ ማስተካከያ ተሰርቶ ምዝገባ የተከናወነ መሆኑ፤
2. ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 በወጣው መመሪያ መሰረት እስከ ብር 200,000.00 ድረስ ለሚፈጸሙ የዕቃ ግዥዎች፤ እንዲሁም እስከ ብር 150,000.00 ድረስ ለሚፈጸሙ የአገልግሎት ግዥዎች የዋጋ ማወዳደሪያ መሰብሰቡን

ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በብር 170,190.05 ለፈጸመው የዕቃ እና የመስተንግዶ አገልግሎት ግዥዎች በመመሪያው መሰረት እስከተቻለ ድረስ ከሶስት ድርጅቶች የዋጋ ማወዳደሪያ መሰብሰብ ሲገባው የዋጋ ማወዳደሪያ ሳይሰበሰብ ግዥውን የፈጸመ መሆኑ፤

3. ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣው የእቃና የአገልግሎት ግዥ አፈጻጸም መመሪያ አንቀጽ 24/3 መሰረት ከብር 100,000.00 ድረስ የሚፈጸሙ የእቃ ግዥዎች እንዲሁም ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል በወጣውና ከታህሳስ 12 ቀን 2008 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ በሆነው መመሪያ መሠረት እስከ ብር 200,000.00 ድረስ ለሚፈጸሙ የዕቃ ግዥዎች የዋጋ ማወዳደሪያ መሰብሰቡን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

3.1. ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በብር 108,000.00 ለሚኒስቴሩ አጃቢዎች፣ ሾፌሮችና ፕሮፋኮሎች የደንብ ልብስ ግዥ ሲፈጸም ግዢው የተፈጸመው ዝቅተኛ ዋጋ ያቀረበው ድርጅት ከአምባሳደር ኃ/የተ/የግ/ማህበር በብር 26,459.88 ሲሆን ነገር ግን ተጠቃሚ ሠራተኞቹ በመሩጡት ተብሎ ከፍተኛ ዋጋ ካቀረበው ድርጅት ከትሩ ፋሽን ኃ/የተ/የግ/ማህበር በብር 108,000.18 በመገዛቱ በልዩነት ብር 81,540.30 ፤

3.2. ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ሶፋ እና የቡና ጠረጴዛ ከሰንሜት ኢታሊ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ግዥ ሲፈጽም ዝቅተኛ ዋጋ ያቀረበው ድርጅት ምናባዊ ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር ብር 162,949.99 ሆኖ እያለ ያለምንም ተጨባጭ ማብራሪያ ግዢው ከፍተኛ ዋጋ ካቀረበው ድርጅት ሰንሜት ኢታሊ በብር 194,600.00 እንዲፈጸም በመደረጉ በልዩነት ብር 31,650.00፤

በድምሩ ብር 113,190.30 መሥሪያ ቤቱ ለተጨማሪ ወጪ የተዳረገ መሆኑ፤

4. በዋና እና በምክትል ዋና ዳይሬክተር ደረጃ ተሹመው የፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶችን ለሚመሩ ኃላፊዎች የሚሰጥ ጥቅማጥቅምን በተመለከተ ከጠቅላይ ሚኒስቴር ጽህፈት ቤት ሚያዝያ 16 ቀን 2004 ዓ.ም በቁጥር መ80-899/62 በተጻፈ ደብዳቤ መሰረት የቤት አበል በወር 1,500.00 እንዲያገኙ ውሳኔ ተላልፏል። ሆኖም በመመሪያው ከተፈቀደው ውጭ የሚኒስቴር ጽህፈት ቤት ዋና ዳይሬክተር ሆነው ለተመደቡት ኃላፊ ከመጋቢት 1 ቀን 2008 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም

ድረስ በወር ብር 1,500.00 በጠቅላላው ብር 24,000.00 የቤት አበል ተከፍሏቸዋል የተገኘ መሆኑ፤

5. ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የስልክ ክፍያ የሚፈጽመው በመስሪያ ቤቱ ላሉ ኃላፊዎችና ሰራተኞች መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ፡-

5.1. አቶ መኮንን ማንያዘዋል ከሐምሌ 2005 ዓ.ም ጀምሮ ከሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የተዛወሩ መሆኑ የተገለጸ ቢሆንም እሳቸው ሲጠቀሙበት የነበረው የሞባይል ስልክ ቁጥር 0911-204404 ለሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ተመላሽ ስለመደረጉ ማስረጃ ተጠይቆ ያልቀረበ ከመሆኑም በተጨማሪ በ2009 በጀት ዓመት በናሙና ከታዩት ክፍያዎች ውስጥ በስልክ ቁጥሩ ብር 8,655.22፤

5.2. በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በሚኒስቴር ደሴታ ተሹመው ሲያገለግሉ የነበሩት ክብር አቶ ታደሰ ኃይሌ ህዳር 6 ቀን 2009 ዓ.ም በቁጥር መ/10-830/4 በተጻፈ ደብዳቤ ከህዳር 15 ቀን 2009 ዓ.ም ጀምሮ ከኃላፊነት የተነሱ መሆኑን የተገለጸ ቢሆንም እሳቸው ሲጠቀሙበት የነበረው የሞባይል ስልክ ቁጥር 251-911-22-53-83 ለሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ተመላሽ ስለመደረጉ ማስረጃ ተጠይቆ ሊቀርብ ያልቻለ ከመሆኑም በተጨማሪ በ2009 በጀት ዓመት በናሙና ከታዩት ክፍያዎች ውስጥ በስልክ ቁጥሩ ብር 4,523.35 ፤

በድምሩ ብር 13,178.77 አለአግባብ ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

6. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ተራ ቁጥር 10 የመንግሥት ሠራተኞች የደመወዝ አከፋፈል ደመወዝ ክፍያ ከመፈጸሙ/ወጪ ከመደረጉ በፊት መከናወን ካለባቸው ጥንቃቄዎች አንዱ በጡረታ፣ በሞትና በሌሎች ምክንያት ከሥራ የለቀቁ ሰራተኞች ከደመወዝ መክፈያ ዝርዝር መውጣት እንዳለባቸው ይገልጻል። በመመሪያ መሰረት ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ከስራ የለቀቁ ሰራተኞች ደመወዝ ከለቀቁበት ቀን ጀምሮ እንዳልተከፈላቸው ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ለሁለት ሰራተኞች ከስራ ከለቀቁ በኋላ ያልሰሩበት ደመወዝ ብር 2,854.17 ክፍያ ተፈጽሞ የተገኘ መሆኑ፤

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 6 በዝርዝር በተገለጹት ምክንያቶች በእኛ አስተያየት የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የሂሳብ መግለጫዎች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2009 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ የተፈፀመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ አያሳዩም።

ምንም እንኳ ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል።

1. ትኩረት ሊሰጣቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1.1. ለሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በ2009 በጀት ዓመት የመደበኛ ወጪ ለየፕሮግራሞቹ የተፈቀደው በጀት አጠቃቀም በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ ከ10% በላይ ብር 14,526,957.08 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

1.2. የገ/አ./ል/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም. ባወጣው የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት እንዲሁም በፌዴራል መንግሥት ገንዘብና ክፍያ መመሪያ ቁጥር 3 ቀን 2003 አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ 6 ማናቸውም የሳጥንና የባንክ ሂሳብ ወጪ ከመሆኑ በፊት በጀት ስለመኖሩ በቅድሚያ መረጋገጥ እንዳለበት ተመልክቷል። ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በ2009 በጀት ዓመት ላወጣቸው ወጪዎች በጀት ስለመኖሩ በበጀት ክፍሉ በቅድሚያ የሚረጋገጥና የሚፈረም መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ድምራቸው ብር 1,124,685.50 የሆኑ ወጪዎች ሲፈጸሙ በጀት ስለመኖሩ የበጀት ክፍሉ በወጪ ማስመስከሪያዎች ላይ ያልተፈረመ ሲሆን፤ በተመሳሳይ ሁኔታ በ2008 በጀት ዓመት ኦዲት ወቅትም አስተያየት ቢሰጥበትም የእርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፤

1.3. የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገ/አ./ት/ሚ/ር ነሐሴ 1999 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ መሥሪያ ቤቱ ለተለያዩ አገልግሎቶች የፈጸመው ክፍያ ብር 78,548.70 በተገቢው የሂሳብ መደብ ሳይመዘገብ የተገኘ መሆኑ፤

1.4. ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ወርሃዊ የስልክ ክፍያ የሚፈጽመው መሥሪያ ቤቱ በባለቤትነት ለያዛቸው የስልክ ቁጥሮች መሆኑን እንዲሁም ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ለመደበኛ ስልክ ወርሃዊ የስልክ አጠቃቀም ጣሪያ ያወጣ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ሥራ አመራር ከጥር 1 ቀን 2007 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ የሆነ የቀጥታ/ የመደበኛ ተንቀሳቃሽ ስልክ እና የኢንተርኔት አገልግሎት አጠቃቀም የአፈጻጸም መመሪያ ያወጣ ቢሆንም ወርሃዊ የስልክ ክፍያ የሚፈጸምባቸው ቁጥሮች

የመሥሪያ ቤቱ ስለመሆናቸው እና ለየትኛው ክፍል/ኃላፊ የተሰጡ ለመሆኑ የሚሳይ ዝርዝር ማስረጃ ለኦዲት እንዲቀርብ ተጠይቆ ሊቀርብ ያልቻለ በመሆኑ የክፍያው አግባብነት ለማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ፤

2. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

2.1. የቢሮ ቀጥታ ስልክን፣ የነዳጅና ቅባት፣ የሞባይል ስልክና የመስተንግዶ ፍጆታን ለመወሰን ተሻሽሎ በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ በተዘጋጀው ኖርም ቁጥር 01/2008 መሠረት የቀጥታና ለሞባይል ካርድ በየደረጃው ለሚገኙ ኃላፊዎች በተወሰነው ጣሪያ መሠረት ክፍያ የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ ከመጋቢት 2008 ዓ.ም እስከ ሚያዝያ 2009 ዓ.ም ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ የሚኒስትሩ ጽህፈት ቤቱ አማካሪ ለሞባይል ስልክ በሚገለገሉበት ቁጥር 0911-636245 ብር 45,047.47 እንዲሁም በ4ጂ.ቢ ቁጥር 0944-703388 ብር 198,997.96 በድምሩ ለብር 244,045.43 ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ክፍያ ይፈጽም ዘንድ ኢትዮ ቴሌኮም የስልክ ክፍያ ቢል ቢልክም በውዝፍ የተጠየቀው ገንዘብ እንዲከፈል ያልተደረገ መሆኑ፤

2.2. የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ የተሸከርካሪዎች አያያዝ፣ አጠቃቀምና አወጋገድ በፌዴራል መንግሥት የተሸከርካሪዎች ስምሪትና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 መሰረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ አገልግሎት መስጠት የሚችል ኮድ አ.አ 0652 የሆነ አንድ ሞተር ሳይክል አገልግሎት ሳይሰጥ ከአንድ አመት በላይ በንብረት ክፍል ተቀምጦ የሚገኝ መሆኑ፤

2.3. የፌዴራል ዋና ኦዲተር የ2008 በጀት ዓመት ሂሳብ መግለጫዎችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርጎ ሙያዊ አስተያየትና የማሻሻያ ሃሳቦች ያቀረበ ሲሆን፣ በተሰጠው የኦዲት አስተያየት መሰረት ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ተገቢውን እርምጃ የወሰደ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

2.3.1. ሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ አንድ የስብሰባ ጠረጴዛ ግዥ ለመፈጸም ከሳን ጁን ፈርኒቸር ሰኔ 9 ቀን 2008 ዓ.ም በሰበሰበው የዋጋ ማቅረቢያ ቁጥር 4060 መሰረት ሻጩ ድርጅት ከሸያጩ ላይ 10% ቅናሽ የሚያደርግ ለመሆኑ የገለጸ ቢሆንም ሰኔ 21 ቀን 2008 ዓ.ም በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 611063 ግዥው ከድርጅቱ ሲፈጸም ክፍያው መቀነስ የሚገባው ብር 5,728.69 ሳይቀነስ ክፍያው በሙሉ መፈጸሙ፤

2.3.2. አቶ ሄኖክ ግሳቸው መኩሪያ ከነሐሴ 14 ቀን 2007 ዓ.ም ጀምሮ ከሥራ የለቀቁ በመሆኑ የ13 ቀን ደመወዝ ብር 870.13 ሊከፈል ሲገባ የሙሉ ወር ደመወዝ ብር 2,008.00 በመከፈሉ ብር 1,137.86 ያልሰሩበት ደመወዝ መከፈሉ፤

ተገልጾ ተገቢው እርምጃ እንዲወሰድ አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም፤ በዚህ በጀት አመት አዲስ ወቅትም ተገቢው እርምጃ ሳይወሰድ በድጋሚ የተገኘ መሆኑ፤

ታውቋል።

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
ሚያዝያ 2010 ዓ.ም